

f

Posudek diplomové práce
Pokora jako předpoklad dokonalého následování Krista
Barbora Jirsová

Práce studentky Barbory Jirsové, předložená jako diplomová práce v oboru teologická etika, splňuje všechny formální náležitosti požadované pro diplomové práce. Obsahuje 96 stran textu, rozsáhlou bibliografii, její členění je zřetelné a výstavba práce logická a utříděná.

Téma pokory jako důležitého aspektu křesťanského životního postoje je zdůvodněno a uchopeno z teologické perspektivy, zasazeno do kontextu křesťanského pojetí ctností a podrobena základní analýze: co je a není pokora, jaký je její protiklad (metoda téměř tomistická), biblické užití termínů odpovídajících pokoře. Hlavním zdrojem je v této části (odhlédneme-li od bible a encyklopedických textů) dílo J. Hellera, ale ke slovu přijde i řada dalších současných autorů (Bonhoeffer, C. S. Lewis, Pöhlmann, z českých Sokol, J. Poláková, Štampach).

Na to navazuje kapitola o Božím „sestoupení“, Ježíši Kristu jako příkladu pokory a praxi následování Krista. Opět za vydatného užití Hellerových studií, ale tentokrát přijde ke slovu hojně i Tomáš Kempenský, Terezie z Lisieux, Jan Tauler či sv. Jan od Kříže – z moderních teologů opět Bonhoeffer a Edith Stein.

Třetí část potom rozšiřuje záběr mimo křesťanství, ukazuje na pokoru v životech představitelů velkých světových náboženství – vedle zmíněné Terezie jsou nám nabídnuty portréty M. Bubera, Mahátma Gándhího a Dalajlamy, s jejich myšlenkami o pokoře i praktickými příklady životních postojů.

Tato kapitola pak ústí do závěrečného pokusu o zhodnocení pokory jako důležitého předpokladu pro pokoj mezi lidmi a rozvíjení mezináboženského dialogu. Pokora jako zřeknutí se sama sebe, jako přijetí druhého a hledání jeho dobra je ukázána jako hodnota univerzální, jdoucí přes hranice různých náboženství (tady přicházejí ke slovu ze současných autorů hlavně Kohák a Hošek).

Přes dobrou úroveň pravopisnou i stylistickou se práce nevyvarovala chyb. Najdeme překlepy, zvláště vynechaná písmena a chybné koncovky slov (např. str. 20, 32, 44, 60, 65, 70, 71, 77, 82, 86), chybné užívání vztažného zájmena „jenž“ (3, 33, 37, 71), nekorektní obrat (...v řečtině včetně latiny...?, 18) – a typicky počítačovou chorobu, nesourodé vazby, vzniklé nedůsledným přeformulováním věty (...nejčastějšími termíny významově spjaté..., 9), podobně např. str. 18 či 24. Přehlédnutím je zjevně i obrat na str. 41 – v řečtině běžný termín *ebed* (?). Tyto chyby zbytečně kazí dojem z práce, není jich však nijak mnoho.

Seznam literatury je impozantní, okolo 130 titulů, což připomíná spíš disertaci (str. 97-104). Ne u všech je zřejmé, jak přispěly ke vzniku práce, redukce by byla dobře myslitelná. Formálně je zpracován pečlivě, až na dva detaily – u Říčana, *Psychologie náboženství*, chybí vročení i údaje o nakladateli, u Eliadeho *Mýtu o věčném návratu* není uvedeno české vydání (OIKOUMENH 2003).

Obsahově je text zpracován kvalitně a přesvědčivě, argumenty jsou interpretovány (pokud lze sledovat) korektně a plynule, výběr zdrojů je přiměřený a obhajitelný. Autorka celkem zřetelně projevuje svůj zájem na tradici katolicko-mystické, ovšem s otevřenou ekumenickou, až mezináboženskou perspektivou.

Některé otázky, vynořující se při četbě, by mohly sloužit rozhovoru při obhajobě:

1. Exegeze Ž 131 (str. 23) – pokora je popsána jako neusilování o „vyšší“. V jakém smyslu? Nevedl by takový postoj k rezignaci na nové poznání? Na tomto místě se zdá výklad příliš zkratkovitý, exegeticky zůstává dost nevysloveno a nejasné.

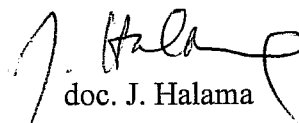
2. Snížení Krista v eucharistii? (str. 38) Vychází z mystického mystické chápání (Tauler), vnímajícího Krista jako pokrm, není však jediným a nesporným pochopením. Co třeba naopak vnímat eucharistii jako sklonění, pomoc vzkříšeného a oslaveného Krista našemu lidství (a tudíž především projev lásky, ne snížení)?

3. Vztah pokora – láska (str. 50). Pokora je tu prohlášena za důsledek lásky, téměř vzápětí však je prohlášena za živitelku a opatrovatelku lásky (pozn. 244). Jak se k sobě pokora a láska mají, kromě toho, že spolu úzce souvisí, není dost zřejmé. Zatímco je zřejmé, že pokora je důsledkem sebepoznání, a že se jí lépe daří v chudobě a odříkání než v nadbytku, vztah pokory a lásky zůstává nejasný. Dá se nějak přesněji definovat?

4. Christologické (jak bylo řečeno, mystice nakloněné) východisko autorky je mimo pochybnost. Pokora je převážně spojena s poznáním Boha, Božího konání v Kristu. Přesažný, univerzální rozměr pokory, který se v závěru práce objevuje, není s tímto christologickým pohledem konfrontován – je ponechán otevřený. Bylo to autorčím záměrem – a pokud ano, proč? Teolog, který na tyto otázky hledá odpovědi (Rahner), nám v seznamu literatury nechybí.

Celkově je práce poměrně zdařilá, určitě lepší průměr, jednoznačně ji doporučuji k obhajobě, vzhledem ke zmíněným nedostatkům bych se klonil k hodnocení B až C.

V Praze, 14.9.2009

doc. J. Halama